

Sydnärkes utbildningsförbund
sydnarkes.utbildningsforbund@sydnarkeutbildningar.se

Rektorn vid Alléskolan 3
lars.kristoffersson@alleskolan.eu

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn i Alléskolan 3
Sydnärkes utbildningsförbund

Tillsyn i Alléskolan 3

Skolinspektionen genomför tillsyn i Sydnärkes utbildningsförbund under 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Alléskolan 3 besöktes av Skolinspektionen den 22 och 23 september 2014.

Fakta om skolenheten

Alléskolan 3 är en av sex gymnasieskolenheter som ingår i Alléskolan. Huvudman för skolenheten är Sydnärkes utbildningsförbund, som är ett kommunalförbund med Askersund, Hallsberg och Laxå som medlemskommuner. Skolenheten ligger centralt i Hallsberg och har vid tillsynsbesöket 341 elever.

Skolenheten erbjuder tre nationella program; bygg- och anläggningsprogrammet (BA), inriktning anläggningsfordon, husbyggnad, mark- och anläggning, måleri samt plåtslageri med 185 elever, el- och energiprogrammet (EE), inriktning automation samt elteknik med 76 elever samt fordons- och transportprogrammet (FT), inriktning karosseri- och lackering, lastbil och mobila maskiner, personbil samt transport med 80 elever.

Skolenheten är organiserad i programarbetslag och leds av en rektor.

Av nationell statistik för program som påbörjats före 2011 framgår att kunskapsresultaten på Alléskolan 3 huvudsakligen ligger under genomsnittet för riket avseende samtliga skolenhetens program. År 2013 var genomsnittlig betygspoäng för elever inom byggprogrammet 12,0 (jämför rikets 12,2) och 71 procent av eleverna erhöll grundläggande behörighet till universitet och högskolestudier (jämför rikets 78 procent). Samma år var den genomsnittliga betygspoängen för elever inom elprogrammet 11,5 (jämför rikets 12,3) och 88 procent av eleverna erhöll grundläggande behörighet till universitet och högskolestudier vilket var något högre än genomsnittet för riket. För elever inom fordonsprogrammet var den genomsnittliga betygspoängen 10,3 (jämför rikets 11,5). För andel behöriga till universitet och högskola saknas uppgifter för fordonsprogrammet då färre än tio elever uppnådde behörighet.

Helhetsbedömning

Tillsynen av Alléskolan 3 visar att kunskapsresultaten för alla program huvudsakligen ligger under rikets resultat. Lärarna på skolenheten följer upp kunskapsutvecklingen för sina elever på individnivå men det saknas ett systematiskt kvalitetsarbete för när och hur skolans samlade resultat över tid och utifrån undervisningens kvalitet ska utvärderas. Hur olika faktorer såsom elevinflytande, arbetssätt och metoder i undervisningen påverkar elevers lärande och utveckling analyseras inte på en aggregerad nivå. Det finns inte heller tydliga och fungerande rutiner på skolenheten för vad som gäller när lärare, övrig skolpersonal, elever eller elevers vårdnadshavare uppmärksammar att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Skolenheten saknar därmed viktiga verktyg för att kunna se mönster i skolans arbete och kunna fånga upp sådant som behöver utvecklas i syfte att vidta relevanta åtgärder och höja kunskapsresultaten.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sydnärkes utbildningsförbund att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 16 januari 2015 redovisas för Skolinspektionen.

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Sydnärkes utbildningsförbund måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att dokumentera detta kvalitetsarbete på skolenhetsnivå.
- Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever.

Motivering

Av skollagen framgår att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Vidare ansvarar rektorn för att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga en planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Läroplanen anger att rektorn, som pedagogisk ledare för skolan och chef för lärarna och övrig personal i skolan, har det övergripande ansvaret för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen.

Enligt förarbetena till skollagen (proposition 2009/10:165 Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet s.308) framgår att kvalitetsarbetet måste vara förankrat hos lärare, personal, barn och elever för att få genomslag och kunna leda till verkliga förbättringar.

Enligt Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98) med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet bör rektorn se till att dokumentationen över verksamhetens resultat ger en samlad bild av undervisningens kvalitet inom enheten och är tillräcklig som grund för analys och beslut om prioriteringar av utvecklingsinsatser.

Av tillsynen framgår att det saknas ett systematiskt arbete avseende planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Lärarna på Alléskolan 3 följer upp kunskapsutvecklingen för sina elever på individnivå men det saknas ett kvalitetsarbete som utgår från en samlad bild av verksamhetens resultat och måluppfyllelse. Undervisningens kvalitet och vilka följder organiseringen av undervisningen får samt hur exempelvis elevinflytande, arbetssätt och metoder i undervisningen påverkar elevers lärande analyseras inte på en aggregerad nivå. Inte heller arbetet med stödinsatser analyseras på en övergripande nivå. Skolenheten saknar därmed möjlighet att se mönster i skolans arbete och fånga upp sådant som behöver utvecklas för att kunna vidta relevanta åtgärder.

gärder, samt att kunna utvärdera effekterna av de faktiska åtgärder som skolan vidtar, i syfte att utveckla verksamheten och höja kunskapsresultaten.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att skolenheten inte bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete i enlighet med vad som framgår av skollagens bestämmelser. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

4 kap. 4–6 §§ skollagen

Lgy11 2.6 Rektorns ansvar

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Sydnärkes utbildningsförbund en anmärkning.

Särskilt stöd

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- När någon uppmärksammat att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås anmäls det inte alltid till rektorn.
- Åtgärdsprogram beslutas inte av rektorn och saknar koppling till de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Motivering

Av skollagen framgår att det ska anmälas till rektorn om det inom ramen för undervisningen, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds.

Vidare framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn eller den rektorn överlåtit beslutanderätten till.

Enligt Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2014:40) med kommentarer om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram är det rektorn som ansvarar för att det finns tydliga och fungerande rutiner på skolenheten för vad som gäller när lärare, övrig skolpersonal, elever eller elevens vårdnadshavare uppmärksammar att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Detta ansvar är inte något som rektorn kan delegera till någon annan på skolenheten. Själva uppdraget att göra en utredning kan rektorn dock delegera till någon i personalen på skolenheten. I ett åtgärdsprogram är det vidare viktigt att de åtgärder som skolan utarbetar och dokumenterar är kopplade till både elevens behov av särskilt stöd samt till de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Av utredningen framkommer att det inte alltid anmäls till rektorn då lärare, övrig personal, elever eller elevers vårdnadshavare uppmärksammar att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Det finns inga tydliga rutiner för vad som gäller när någon uppmärksammar att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Elevhälsoteamet, där rektorn ingår, träffas varje vecka. Av intervjuer med företrädare för elevhälsoteamet framkommer att rektorn inte alltid deltar. Rektor har det övergripande ansvaret för att en utredning av elevs behov av särskilt stöd initieras och att ett åtgärdsprogram i förekommande fall utarbetas. Om det saknas tydliga rutiner för ärendegången då det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås finns en uppenbar risk att rektorn inte får en övergripande bild av stödbehovet och därmed inte kan ta ansvaret att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds.

Utarbetande av åtgärdsprogram

På Alléskolan 3 fattar rektor beslut om åtgärdsprogram ska utarbetas eller inte. Beslutet fattas med utgångspunkt i en utredning, så kallad kartläggning, som gjorts av stödbehovet. Vem som sedan ansvarar för att åtgärdsprogrammen skrivs varierar men oftast är det mentorn eller specialpedagogen.

Skolinspektionen bedömer att det beslut som rektorn fattar om att åtgärdsprogram ska utarbetas inte är det formella beslut om åtgärdsprogram som avses i bestämmelserna. Det beslut som rektorn ska fatta enligt 3 kap. 9 § skollagen är antingen beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram eller själva åtgärdsprogrammet. Det är därför viktigt att åtgärdsprogrammet är utformat som ett beslut.

Skolinspektionen har tagit del av exempel på åtgärdsprogram som utarbetats. Åtgärdsprogrammen är inte utformade som beslut, de är inte underskrivna av beslutsfattaren. Kopplingen till kunskapskraven framgår inte heller alltid i beskrivningen av behoven och hur behoven ska tillgodoses. I flera fall är åtgärdsprogrammen generellt beskrivna, exempelvis som i formuleringen "att anpassningar och stödet kommer igång" eller "bli klar med sina uppgifter". Avsaknad av konkretion medför bland annat att åtgärdsprogrammen kan bli svåra att utvärdera.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att det inte alltid anmäls till rektorn när någon uppmärksammat att en elev inte kommer att uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås och att beslut om åtgärdsprogram inte alltid fattas i enlighet med vad som framgår av skollagens bestämmelser. Då det inte framkommit annat än att särskilt stöd ges i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och tilldelar huvudmannen en anmärkning. Huvudmannen förutsätts åtgärda bristen och någon redogörelse behöver inte lämnas till Skolinspektionen.

Författning

3 kap. 8–9 §§ skollagen

Avstående från ingripande

Skolinspektionen har funnit följande brist men avstår enligt 26 kap. 12 § Skollagen (2010:800) från att ingripa.

Trygghet och studiero**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- I den gemensamma planen mot diskriminering och kränkande behandling som finns för Alléskolan framgår inte vilka förhållanden och åtgärder som specifikt gäller för enheten Alléskolan 3.

Motivering

Skollagen anger att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Varje år ska det upprättas en plan med översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. I Skolverkets allmänna råd för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (SKOLFS 2009:38) framgår vidare att det som huvudregel ska finnas en plan för varje verksamhet, exempelvis för varje skolenhet.

Alléskolan har en gemensam plan mot diskriminering och kränkande behandling för skolans samtliga enheter. Där framgår inte några särskilda kartläggningar eller analyser av situationen för enheten Alléskolan 3 som underlag för de insatser som planeras inför nästa läsår. Om man väljer att ha en gemensam plan för flera skolenheter för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling är det viktigt att varje enskild skolenhets förutsättningar och behov av insatser blir synligt i planen.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att de specifika förhållanden och åtgärder som gäller för Alléskolan 3 inte framgår i skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling. Skolinspektionens elev- och lärarintervjuer visar dock inget annat än att eleverna känner sig trygga på skolan och att enheten bedriver ett målinriktat arbete med att motverka kränkande behandling. Utifrån detta bedömer Skolinspektionen bristen som ringa och avstår därför från ingripande.

Författning

6 kap. 6 § skollagen

Lgy11 2.2 Normer och värden

I ärendets slutliga handläggning har utredare Marie-Louise Hultman och jurist Camilla Landgren deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Gunnar Olausson
Enhetschef

Helena Boëthius
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.